

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія і практика соціальної держави

Освітньо-професійна програма Політологія
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній ступінь бакалавр

Розробник:

Макарець Світлана,

к. іст. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Гарант ОПП:

Приходько Сергій,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Теорія і практика соціальної держави Вибірковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Макарець Світлана , к. іст. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін. Контакти: ауд. 459, навчальний корпус № 4 e-mail: svitlana.makarets@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/makarec-svitlana-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність, спеціалізація	052 Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	перелік дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Теорія і практика соціальної держави» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Основи політології», «Правознавство», «Філософія», «Загальна теорія політики»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про суть і основні закономірності функціонування соціальної держави, принципи її формування і розвитку, про моделі соціальних держав, їх переваги та недоліки, про основні напрямки соціальної політики і процес побудови соціальної держави в сучасній Україні.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти навичок аналізу історії появи, розвитку соціальної держави, уявлення про сутність і основи соціальної держави в Україні, врахування позитивного і негативного світового і вітчизняного історичного досвіду в даній сфері; освоєння категоріального апарату соціальної політики, розуміння соціальних функцій держави; формування вміння використовувати отримані знання при аналізі соціально-політичних процесів, явищ, розробці соціальних проєктів.

Компетентності		Програмні результати навчання
<i>загальні</i>	<i>фахові</i>	
1. Здатність до соціально-політичного осмислення загальних принципів і законів розвитку природи, суспільства та пізнання. 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел. 3. Здатність до самовдосконалення, адаптації та дії в нових ситуаціях, креативність. 4. Здатність оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, бути відповідальним громадянином, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.	1. Здатність застосовувати політологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів відповідно до певного історичного або сучасного контексту. 2. Здатність впроваджувати ефективні соціальні та політичні технології у питаннях здійснення політичної діяльності як на рівні окремих суб'єктів та інститутів, так і на державному рівні. 3. Здатність використовувати сучасні знання, методи, інструменти щодо формування, підтримки та удосконалення системи соціального та політичного управління як на рівні окремих структур і організацій, так і на державному рівні.	1. Вміти аналізувати соціально значимі процеси і явища, рівень сформованості соціальної держави, використовуючи сучасні теоретичні підходи. 2. Розуміти основні принципи державної соціальної політики на рівні суспільства та громади. 3. Демонструвати громадянську позицію, інтегрованість в сучасне суспільство, направленість на його удосконалення на принципах гуманізму і демократії; брати відповідальну участь в суспільно-політичному житті.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття соціальної держави як продукту громадянського суспільства.

Тема 2. Виникнення та розвиток концепції соціальної держави.

Тема 3. Моделі соціальної держави.

Тема 4. Основні напрями здійснення соціальної політики.

Тема 5. Конституційно-правове забезпечення реалізації принципів соціальної держави.

Тема 6. Економічні основи функціонування соціальної держави.

Тема 7. Розвиток соціальної держави: зарубіжний досвід.

Тема 8. Становлення і розвиток соціальної держави в Україні.

Тема 9. Вплив глобалізації на інститут соціальної держави.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми оцінювання результатів навчання
1. Вміти аналізувати соціально значимі процеси і явища, рівень сформованості соціальної держави, використовуючи сучасні теоретичні підходи.	40	40	24	• опитування на семінарських заняттях • розв'язування тестів • виконання завдань самостійної роботи • підготовка презентації
2. Розуміти основні принципи державної соціальної політики на рівні суспільства та громади.	40	40	24	
3. Демонструвати громадянську позицію, інтегрованість в сучасне суспільство, направленість на його удосконалення на принципах гуманізму і демократії; брати відповідальну участь в суспільно-політичному житті.	20	20	12	
Разом	100	100	60	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи (в розрізі кожної теми)	Підготовка презентації	
Тема 1. Поняття соціальної держави як продукту громадянського суспільства.	-	15	2	10	2
Тема 2. Виникнення та розвиток концепції соціальної держави.	6		2		8
Тема 3. Моделі соціальної держави.	6		2		8
Тема 4. Основні напрями здійснення соціальної політики.	6		2		23
Тема 5. Конституційно-правове забезпечення реалізації принципів соціальної держави.	6		2		8
Тема 6. Економічні основи функціонування соціальної держави.	6		2		8
Тема 7. Розвиток соціальної держави: зарубіжний досвід.	6		2		8
Тема 8. Становлення і розвиток соціальної держави в Україні.	-		2		2
Тема 9. Вплив глобалізації на інститут соціальної держави.	6		15		2
Самостійна робота				10	10
Разом	42	30	18	10	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

- Бадида А. Ю. Соціальна держава в умовах глобалізації : монографія. Ужгород : РІК-У, 2019. 200 с.
- Слагін В. П. Соціальна політика. Теоретико-методологічні та концептуальні підходи : підручник. Харків : Магістр, 2010. 399 с.
- Панкевич О. З. Соціальна держава: проблеми загальної теорії : монографія. Львів : Львівський юридичний інститут МВС України, 2004. 183 с.
- Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін. ; за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ: НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
- Хома Н. М. Моделі соціальної держави: світовий та український досвід : монографія. Київ : Юрид. думка, 2012. 591 с.

Допоміжні

- Бульба В. Г. Соціальні функції держави : монографія. Харків : Вид-во Асоц. докторів наук держ. упр., 2011. 263 с.
- Слагін В. П. Сучасна парадигма розбудови соціальної держави в Україні : монографія. Харків : Магістр, 2011. 242 с.
- Куценко В. І., Удовиченко В. П., Остафійчук Я. В. Соціальна держава (проблеми теорії, методології, практики) : монографія. Київ : Заповіт, 2003. 228 с.
- Лобас В. М. Раціоналізація державного соціального управління: питання теорії і практики Донецьк : Вид-во ДонГАУ, 2003. 245 с.
- Лопушняк Г. С. Державна соціальна політика як передумова економічного розвитку. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 372 с.
- Панкевич О. З. Соціальна держава та права людини «другого покоління» (загальнотеоретичне дослідження) : монографія. Львів : Астрон, 2006. 175 с.
- Пасько Я. І. Соціальна держава і громадянське суспільство: співпраця versus протистояння : монографія. Київ : ПАРАПАН, 2008. 272 с.

9. Попович В. М. Теорія держави і права: концепція, праксеологія та методологія розвитку : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 384 с.
10. Севрюков Д. Г. Еволюція соціальної держави в Західній Європі: історико-теоретичні аспекти : монографія Київ : «Талком», 2014. 422 с.
11. Садова У. Соціальна політика в Україні: регіональні дослідження та перспективи розвитку. Львів : ІРД НАН України, 2005. 408 с.
12. Сіленко А. О. Соціальна держава: територія перемін. Одеса : Українська держ. акад. зв'язку ім. ОС Попова, 2000. 278 с.
13. Сіленко А. О., Коляденко В. А. Соціальна держава: тернистий шлях до визнання. Світовий досвід і перспективи України : монографія. Київ, 2002. 357 с.
14. Скрипнюк О. В. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики. До 10-річчя незалежності України : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. 600 с.
15. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики : навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 200 с.
16. Соціальна держава: український вибір : монографія / В. А. Гошовська та ін. Київ, 2007. 335 с.
17. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 405 с.
18. Управління соціальним та гуманітарним розвитком : навч. посіб. / В. А. Скуратівський та ін.; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В.П. Трощинського. Київ : Вид-во НАДУ, 2009. Ч. 1. 456 с.
19. Ярошенко А.О., Семигіна Т. В., Сухицька Н.В. Історія та теорія соціальної політики України : навч. посібн. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 289 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт альманаху «Грані» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.grani.org.ua/>
2. Сайт журналу «Віче» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.viche.info/>
3. Сайт журналу «Нова парадигма» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.novaparadigma.org.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ipsend.gov.ua/>
5. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucipr.kiev.ua/>
6. Сайт Українського центру політичного менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/>
7. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.icps.kiev.ua/library>